

20. 8. 2024

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Konec kolků v Čechách aneb soumrak kolkových známek Ministerstva financí

S účinností od 1.1.2024 došlo v rámci tzv. konsolidačního balíčku na základě zákona č. [349/2023](#) Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s konsolidací veřejných rozpočtů (dále jen „novela“), ke zrušení kolkových známek Ministerstva financí jako platebního prostředku. V právní praxi byly tyto ceniny využívány především pro hrazení správních a soudních poplatků, šlo jimi platit i náklady trestního řízení nebo některé daně. V důsledku přechodných ustanovení však bude možné kolkovými známkami platit ještě do konce letošního roku (do 31.12.2024).

Systémová změna značící neodvratný přechod do digitálního věku a usnadnění plateb poplatků má dopad na podobu vzorových formulářů používaných v právní praxi, ale také soudních vzorů a instrukce Ministerstva spravedlnosti, kterou se vydává vnitřní a kancelářský řád pro okresní, krajské a vrchní soudy.

Úvod

Na úvod připomeňme, že existence kolkových známek Ministerstva financí byla dosud upravena v zákoně č. [280/2009](#) Sb., daňovém řádu, ve znění do 31.12.2023, a to v ustanovení § 163 odst. 4 daňového řádu. Podle citovaného ustanovení *„Kolkové známky vydává Ministerstvo financí. Jejich podobu, hodnoty, v nichž se vydávají, náležitosti jejich evidence, způsob placení při jejich použití a zacházení s nimi, ukončení jejich platnosti, včetně způsobu a lhůty pro vypořádání jejich nespotřebovaných zásob, jakož i další technické náležitosti stanoví Ministerstvo financí vyhláškou.“*

Uvedené ustanovení – stejně jako prováděcí vyhláška Ministerstva financí č. [383/2010](#) Sb., o kolkových známkách – bylo zrušeno výše zmíněnou novelou z tzv. konsolidačního balíčku. Zrušení kolkových známek předcházela analýza využívání kolkových známek při placení správních a soudních poplatků z dílny Ministerstva financí.[\[1\]](#)

Zákonodárce se rozhodl i přes negativa s tím spojená pro variantu zrušení kolkových známek bez náhrady. Ke škodě věci tedy nedošlo k zavedení jiného způsobu placení, který daňový řád dosud neupravuje (např. prostřednictvím elektronické platby svého druhu). V dalším proto budeme hovořit o kolkových známkách v minulém čase.

Kolkové známky

Kolkové známky byly rozlišeny barevně podle hodnoty (1 Kč / 5 Kč, 10 Kč / 20 Kč, 50 Kč, 100 Kč, 200 Kč, 500 Kč či 1 000 Kč) a byly rozděleny perforací na horní a dolní díl. Kolkové známky byly vytištěny na ceninovém papíru s ochrannými vlákny s lepidlovou vrstvou na zadní straně. Způsob vylepení (nalepení horního nebo dolního dílu) se odvíjel od toho, zda se jimi platilo za vydání písemného dokumentu ze strany orgánu veřejné moci (opis, vysvědčení, potvrzení, ověření podpisu apod.) nebo nikoliv. V prvním případě se kolková známka nalepila jen spodním dílem, v druhém

případě se nalepily na podání oba díly.

Právě vylepením kolkových známek na podání či výzvu k zaplacení poplatku došlo ke zaplacení poplatku. S tím bylo spojeno i určité znehodnocení kolkové známky pro zamezení jejího opětovného užití (a to i v podobě otisku úředního razítka na kolkové známce tzv. správcem poplatku, tedy orgánem příjmacím podání). K účinnému zaplacení kolkovou známkou bylo potřeba užít originálu kolkové známky (srov. potvrzení této praxe usnesením Ústavního soudu ze dne 22.10.2019, sp.zn. III. ÚS 3165/19).

Dosavadní možnosti placení kolkovými známkami a prostor pro jejich užití do 31.12.2024

Prostřednictvím kolkových známek bylo možné podle dosavadních právních předpisů např. platit:

1. soudní poplatky podle ustanovení § 8 odst. 4 zákona č. [549/1991](#) Sb., o soudních poplatcích, ve znění do 31.12.2023 (avšak pouze do výše 5.000 Kč a vyjma řízení o vydání elektronického platebního rozkazu a nikoliv u tzv. přímého zápisu do veřejného rejstříku provedeného notářem);
2. správní poplatky podle ustanovení § 6 odst. 8 zákona č. [634/2004](#) Sb., o správních poplatcích, ve znění do 31.12.2023 (avšak pouze do výše 5.000 Kč);
3. daně podle ustanovení § 163 odst. 3 písm. c) zákona č. [280/2009](#) Sb., daňovém řádu, ve znění do 31.12.2023 (avšak pouze stanovil-li tak zákon); a
4. náklady trestního řízení stanovené paušálně podle ustanovení § 156 zákona č. [141/1961](#) Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád) ve znění do 31.12.2023.

S placením kolkovými známkami i nadále počítají přechodná ustanovení novely, a to shodně tak, že ve všech vyjmenovaných případech lze nadále zaplatit kolkovou známkou vydanou přede dnem nabytí účinnosti novely (1.1.2024) pokud podání opatřené kolkovou známkou bude učiněno nebo podáno k poštovní přepravě nejpozději dne 31.12.2024 (srov. čl. II, čl. X, čl. LXVII, čl. LXXXI novely).

Pro úspěšnou akceptaci použití kolkových známek v uvedené lhůtě bude návodné usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 7.1.2022, č.j. 24 Co 272/2021 „*Soudní poplatek placený kolkovými známkami je uhrazen včas, je-li podání s vylepenými známkami ve stanovené lhůtě předáno k poštovní přepravě, neboť jde o úkon procesní.*“

Změna předepsaných formulářů, vzorů a instrukce Ministerstva spravedlnosti

V této souvislosti již zkraje letošního roku došlo k úpravě stávajícího formuláře pro návrh na zápis do veřejného rejstříku podle § 18 zákona č. [304/2013](#) Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů.

Návrh na zápis změny zapsaných údajů do obchodního rejstříku stejně jako návrh na změnu zápisu skutečných majitelů (do evidence skutečných majitelů) již nemají generováno na úvodní straně místo určené pro nalepení kolkových známek, ale úvodní strana je opatřena kódem rychlé akce (QR kódem) a podpůrně platebními údaji (číslo účtu, variabilní symbol, specifický symbol a poznámka pro příjemce).

V neposlední řadě nelze pominout ani vzory soudních dokumentů (výzva k zaplacení soudního poplatku - vzor o.s.ř.) u nichž nezbytně dochází ke zjednodušení (odpadnutí přílohy tiskopisu pro vylepení kolkových známek a absenci poučení o možnosti zaplacení prostřednictvím kolových známek).

Zatím odolává aktualizaci instrukce Ministerstva spravedlnosti ze dne 3.12.2001, č.j.505/2001-Org, kterou se vydává vnitřní a kancelářský řád pro okresní, krajské a vrchní soudy. Ta zatím na mnoha místech s kolkovými známkami ve stávajícím znění nadále počítá (zajištění prodeje kolkových známek, kontrolní povinnosti zaměstnance podatelny ve vztahu ke kolkovým známkám apod.)

JUDr. PhDr. Karolina Spozdilová, Ph.D.,
advokát a partner

Mgr. Vít Klimpl,
advokát

KGS
LEGAL

[KGS legal s.r.o., advokátní kancelář](#)

Národní 416/37
110 00 Praha 1

e-mail: info@kgslegal.cz

právníkroku 20/21
1. místo v kategorii PRO BONO

[1] Dostupná >>> [zde](#).

Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [AI omnibus](#)